

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
71 – 71/ 13
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

BEOGRADSKI CENTAR
ZA LJUDSKA PRAVA

дел.бр. 37430 датум: 30. 12. 2013. г.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

МОНИТОРИНГ УСТАНОВА
У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ
ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ

МОНИТОРИНГ
ПОЛИЦИЈСКИХ УПРАВА И СТАНИЦА

Извештај о посети ПУ за град Београд

Београд, децембар 2013. године

ОПШТА ЗАПАЖАЊА

Приликом посете ПУ за град Београд и полицијским станицама у њеном саставу уочено је да основни проблеми у поступању полицијских службеника произилазе из одредаба Упутства о поступању према доведеним и задржаним лицима¹, које нису у складу са законским прописима и стандардима, (којима је прописано обавезно везивање свих лица чије се довођење врши приликом њиховог транспорта,² као и обавезно присуство полицијских службеника приликом здравственог прегледа задржаног лица³). Такође, уочено је и да се у Полицијској управи за град Београд и полицијским станицама у саставу управе, у појединим предметима о задржавању налазе и лекарски налази задржаних лица, те се на тај начин повређује право на поверљивост личних података ових лица.

У већини полицијских станица просторије за задржавање нису у складу са важећим стандардима. Највећи недостаци су слаба осветљеност просторија (неадекватно и природно и вештачко осветљење), немогућност проветравања, лоша хигијена, као и незагрејаност просторија (у чак 9 полицијских станица не постоји грејање у просторијама). Као позитивни примери могу се издвојити просторије за задржавање у ПУ за град Београд, ПС Чукарица и ПС Земун.

¹ Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима 01 бр. 7989/12-10 од 12.12.2012. год.

² Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима, т. 13. с. 2.

³ Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима, т. 26.с. 3.

МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака⁴ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамо разговара са тим лицима, и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ⁵, којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног поступка по јавном позиву⁶, Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то Београдски центар за људска права, Виктимолошко друштво Србије, Дијалог, Иницијативу за права особа са менталним инвалидитетом (MDRI-S), Комитет правника за људска права (YUCOM), Међународну мрежу помоћи (IAN), Одбор за људска права – Ваљево, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Центар за људска права – Ниш.

По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеној установи. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

⁴ „Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005 и 2/2006 и „Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 7/2011.

⁵ Потписан 12. децембра 2011. године.

⁶ Објављен је 29. децембра 2011. године у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА	Београд
РАЗЛОГ ПОСЕТЕ	Обављање послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ) у складу са чл. 2а Закона о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака („Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005 и 2/2006 и „Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 7/2011)
ЦИЉ ПОСЕТЕ	Одвраћање органа јавне власти и службених лица од било каквог облика злостављања или мучења, као и њиховог усмеравања на стварање услова и поступање према лицима лишеним слободе у складу са важећим прописима и стандардима, све у циљу превенције тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака.
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана, у сарадњи са удружењем Београдски центар за људска права
ВРСТА ПОСЕТЕ	Редовна посета, у складу са Планом посета Националног механизма за превенцију тортуре за 2013. годину
ДАТУМ ПОСЕТЕ	2. до 5. децембра 2013. године
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је најављена телефонским путем.
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	вођа тима: Милош Јанковић, <i>Заменик Заштитника грађана</i> чланови тима: Јелена Унијат, <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Јелена Јелић <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Јелена Самарџић, <i>Стручна служба Заштитника грађана</i> Жарко Марковић, <i>Београдски центар за људска права</i>

ТОК ПОСЕТЕ

ФАЗА I: РАЗГОВОР СА РУКОВОДСТВОМ УСТАНОВЕ

Посета тима Националног механизма за превенцију тортуре започета је разговором са руководством ПУ за град Београд. Том приликом је указано на мандат НПМ, опште циљеве који се желе постићи, принципе поступања и представљен план посете Полицијској управи. Начелник Полицијске управе је представио Полицијску управу у општим цртама и указао на основне проблеме са којима се Полицијска управа суочава у раду.

ФАЗА II: ОБИЛАЗАК УСТАНОВЕ

Прегледане су и фотографисане просторије за полицијско задржавање и извршен обилазак просторија за испитивање осумњичених. Након обиласка Полицијске управе, тим НПМ је обишао полицијске станице у њеном саставу, у којима је такође извршен преглед просторија за задржавање и испитивање осумњичених. Током ове посете тим НПМ није посетио ПС Лазаревац, јер је иста посећена марта 2013. године, а Извештај о посети бр. 71-23/2013 упућен надлежним органима.

ФАЗА III: РАЗГОВОР СА ЗАДРЖАНИМ ЛИЦИМА

У тренутку обављања посете у згради ПУ за град Београд је затечено једно лице на задржавању, са којим је обављен разговор. Разговори су обављени са затеченим полицијским службеницима, који су чланове тима НПМ информисали о начину рада, као и проблемима са којима се суочавају у раду.

ФАЗА IV: РАЗГОВОР СА СЛУЖБЕНИМ ЛИЦИМА

У свим посећеним објектима обављени су разговори са затеченим полицијским службеницима, који су чланове тима НПМ информисали о начину рада, као и о проблемима са којима се суочавају у раду.

ФАЗА V: УВИД У ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Извршен је увид у документацију која се односи на поступање према лицима лишеним слободе и лицима према којима су употребљена средства принуде.

ФАЗА VI: ЗАВРШНИ РАЗГОВОР СА РУКОВОДСТВОМ УСТАНОВЕ

На крају посете тим НПМ указао је на основне утиске о посети, пре свега о поштовању права лица лишених слободе, о елементима који могу довести до појаве тортуре, нечовечног или понижавајућег поступања, као и односу запослених према тиму НПМ. Прибављена су и додатна објашњења о појединим релевантним околностима.

САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Сви полицијски службеници у оквиру Полицијске управе остварили су пуну сарадњу са тимом НПМ, омогућили му приступ свим просторијама и инсталацијама, фотографисање просторија, пружили све тражене информације, омогућили несметан увид у тражену документацију, без обзира на њен степен тајности.

1. ПОСТУПАЊЕ ПРЕМА ЛИЦИМА ЛИШЕНИМ СЛОБОДЕ

1.1. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ЗАДРЖАНИХ ЛИЦА

1.1.1. Обавештавање о разлозима задржавања

Према речима полицијских службеника са којима је тим НПМ разговарао и према евиденцијама у које је извршио увид, задржана лица се о разлозима за задржавање по правилу обавештавају најкасније у тренутку довођења у полицијску станицу. Када је то могуће, лица се о разлозима због којих ће бити лишена слободе обавештавају већ у тренутку у којем им полицајци саопштавају да ће их лишити слободе и одвести у полицију или надлежном тужиоцу. У сваком случају, одлука на основу које се неко лишава слободе увек садржи образложење у којем се објашњава због чега је лишење слободе неопходно. Ова одлука садржи и поуку о правном леку, тј. праву да о законитости лишења слободе у најкраћем року одлучује суд, осим у случају када се неко лишава слободе на основу наредбе донете у складу са Законом о безбедности саобраћаја на путевима (ЗобС).

1.1.2. Обавештавање о правима задржаног лица

У начелу, лица лишена слободе се о правима обавештавају по доласку у полицијску станицу, и то тако што им се уручује писано обавештење о правима. Она пријем овог обавештења потврђују потписом, али се дешава и да одбију да приме ово обавештење или да одбију да потписом потврде да су га примила. У таквим случајевима се бележи да је лице одбило да прими писано обавештење или одбило да потписом потврди да га је примило.

Међутим, у неким полицијским станицама уочена су одступања од описане праксе. Наиме, на основу увида у документацију о задржавању може се закључити да се у појединим полицијским станицама о правима која имају не поучавају сва задржана лица. Тачније, у ПС Палилула, ПС Стари град, ПС Звездара, ПС Вождовац и ПС Нови Београд задржанима по основу Закона о полицији и Закона о прекршајима, односно Закона о безбедности саобраћаја на путевима, не уручују се писани обрасци са обавештењем о правима. Уз то, у ПС Стари град и у неколико предмета у којим је лице било задржано на основу Законика о кривичном поступку (ЗКП) нису пронађена обавештења о правима, тако да се може закључити да овим лицима нису ни била уручена писана обавештења о правима. У ПС Вождовац у већини предмета који се тичу задржавања на основу новог ЗКП стоји писано обавештење о правима задржаног лица, али не постоји ништа што би потврђивало да је оно заиста и уручено задржаном лицу.⁷ Нема потписа задржаног лица којим би био потврђен пријем, нити постоји белешка службеног лица о томе да ли је задржано лице одбило да потписом потврди пријем, а није забележено ни када је задржано лице било обавештено о правима путем писаног обавештења, и то упркос томе што у писаном обрасцу који полицијски службеници користе стоји да је у случају да задржано лице одбија да прими писано обавештење или потписом потврди његов пријем о томе потребно начинити писану белешку и навести разлог због којег је задржано лице поступило на овакав начин.

Овде треба напоменути да и обавештења која се задржаним лицима дају нису иста у свим станицама. Управа полиције за град Београд би стога требало да свим полицијским станицама достави идентичне обрасце са обавештењем о правима лица лишених слободе, усклађене са одговарајућим прописима.

⁷ Од десет предмета у које је извршен увид, у осам не постоји ништа што би потврђивало да је задржано лице заиста примило писано обавештење о својим правима.

УТВРЂЕНО

У појединим полицијским станицама у саставу ПУ за град Београд, лицима која су задржана на основу Закона о полицији, Закона о прекршајима и ЗОБС не уручује се писано обавештење о правима задржаних лица.

РАЗЛОЗИ

Лице које се доводи, лишава слободе или задржава у складу са одредбама Закона о полицији, Законика о кривичном поступку, Закона о прекршајима и Закона о безбедности саобраћаја на путевима има право да: 1) да од стране овлашћених службених лица, пре почетка довођења, лишења слободе или задржавања буде поучено о својим правима, на матерњем језику или језику који разуме; 2) да буде обавештено о разлозима довођења, лишења слободе или задржавања; 3) да овлашћеним службеним лицима не даје изјаве о делу које му се стављају на терет; 4) да буде поучено, да све што изјави може бити употребљено против њега као доказ; 5) на браниоца по свом избору, да неометано контактира са браниоцем, да бранилац присуствује његовом саслушању; 6) да буде обавештено да ће се бранилац поставити по службеној дужности, уколико га само не изабере у складу са Законом из тачке 2. став 1. овог Упутства; 7) да захтева да се о времену и месту довођења, лишења слободе или задржавања обавести лице по његовом избору, дипломатско-конзуларни представник чији је држављанин или представник одговарајуће међународне организације ако је избегло лице или лице без држављанства; 8) да захтева, да се без одлагања о лишењу слободе обавести лице или орган старатељства ако је потребно обезбедити заштиту или старање о детету или другим лицима о којима се стара задржано лице; 9) да неометано контактира са дипломатско-конзуларним представником своје државе, односно представником одговарајуће међународне организације или Заштитником грађана Републике Србије; 10) да захтева да га у свако доба и без одлагања прегледа лекар; 11) на исхрану и осмочасовни одмор; 12) да покрене поступак пред надлежним правосудним органима ради испитивања законитости довођења, лишења слободе или задржавања; 13) да захтева надокнаду штете због неоснованог довођења, лишења слободе или задржавања.

Поред права из става 1. ове тачке, малолетно лице које се доводи, лишава слободе или задржава у складу са одредбама Закона из тачке 2. став 1. овог Упутства има право: 1) да буде обавештено да ће се о времену и месту довођења, лишења слободе или задржавања обавестити родитељи, усвојилац или старалац, дипломатско – конзуларни представник чији је држављанин, или одговарајућа међународна организација ако је избегло лице или лице без држављанства; 2) на браниоца по свом избору или браниоца по службеној дужности, који је стекао сертификат којим се гарантује да има посебна знања из области права детета и преступништва малолетника.

О правима из ст. 1. и 2. ове тачке, доведено, лишено слободе или задржано лице се обавештава уручивањем писменог Обавештења о његовим правима на матерњем језику или језику који разуме, које лице својеручно потписује.⁸

СРТ је у свом 2. Општем извештају нагласио значај тога да притворене особе буду без одлагања обавештене о свим својим правима.

Како би се ово осигурало, СРТ сматра да би формулар у којем се јасно излажу ова права требало систематски давати особама притвореним од стране полиције на самом почетку њиховог притвора. Надаље, од особа у питању требало би затражити да потпишу изјаву којом потврђују да су биле информисане о својим правима.⁹

Слаба је корист од права која имају особе лишене слободе уколико нису упознате са постојањем тих права. Дакле, неопходно је да особе одведене у полицијски притвор буду изричито упознате са својим правима, без одлагања и на језику који разумеју. Да би се обезбедило да ово буде и урађено, треба увести праксу да се лицима задржаним од стране полиције одмах по притварању да формулар у коме се наводе ова права. Уз то, од тих особа треба тражити да потпишу изјаву којом потврђују да су упозната са својим правима.¹⁰

⁸ Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима 01 бр. 7989/12-10 од 12. 12. 2012. године, тч. 4.

⁹ Извод из 6. Општег извештаја [СРТ/Инф (96) 21], параграф 16.

¹⁰ Извод из 12. Општег извештаја [СРТ/Инф (02) 15], параграф 44.

ПРЕПОРУКА

Писана обавештења о правима задржаних лица уручиваће се приликом задржавања лица по свим основима (ЗКП, Закона о полицији, Закона о прекршајима и Закона о безбедности саобраћаја на путевима).

Када су у питању странци, тј. лица која не разумеју српски језик, о њиховом лишавању слободе се одмах обавештава Управа за странце, која их обавештава о правима, укључујући и право да контактирају дипломатско или конзуларно представништво своје земље.

1.1.3. Право на браниоца

У писаном обавештењу о правима лица лишених слободе наводи се да имају право на браниоца. Према речима полицијских службеника са којима је обављен разговор, обавештење о праву на браниоца најчешће се даје и усмено, тако да о том праву буду обавештена и лица која одбијају да узму или прочитају писано обавештење о правима, као и лица која су неписмена. У евиденцијама у које је тим НППМ извршио увид бележи се који је адвокат и када позван.

Према ономе што се током посете могло чути од полицијских службеника у појединим станицама, од ступања на снагу новог Законика о кривичном поступку постоје нејасноће у вези с питањем чија је дужност да лицима која сама не обезбеде браниоца обезбеди браниоца по службеној дужности. Наиме, према наводима појединих полицијских службеника, у предметима за које је надлежно Друго основно јавно тужилаштво у Београду браниоца по службеној дужности обезбеђује ово тужилаштво, док у предметима за које је надлежно Прво основно јавно тужилаштво браниоца и даље обезбеђује полиција. Када браниоце по службеној дужности обезбеђује полиција, они се позивају по редоследу са списка који је доставила Адвокатска комора Београда.

1.1.4. Право на обавештавање блиског лица

Лица лишена слободе се о томе да имају право да о њиховом лишењу слободе буде обавештен члан породице или блиско лице обавештавају на исти начин као и о праву на браниоца – и путем писаног обавештења и усмено. На исти начин се бележи и да ли је лице лишено слободе желело да искористи ово право. Ако јесте, бележи се ко је и када био обавештен о лишењу слободе, а ако није бележи се да није желело да се било ко обавештава.

Надлежни центар за социјални рад се обавештава уколико се задржава малолетно лице, уколико је лице задржано због насиља у породици, уколико је лице стављено под старатељство, као и уколико се лице лишено слободе само стара о малолетном или другом лицу. Службена лица су сарадњу са центром за социјални рад оценила као добру. ПУ за град Београд и све полицијске станице у њеном саставу имају посебно обучене полицајце за рад са малолетницима.

1.1.5. Право на лекарски преглед

Писано обавештење о правима задржаних лица садржи и информацију о томе да свако лице лишено слободе има право да га прегледа лекар. У свим посећеним полицијским станицама се могло чути да је сарадња са локалним здравственим установом веома добра и да се њихове екипе на позиве који долазе из полиције одазивају врло брзо.

Осим када то лице лишено слободе само затражи, лекар се позива и када полицијски службеници уоче да оно има повреде или друге здравствене проблеме, чак и када само лице каже да му није потребан преглед или лекарска помоћ. Једино се у ПС Гроцка

лекар увек позива да прегледа задржано лице. Ако лекар стигне у станицу, а лице одбија преглед, лекар у том случају сачини писану белешку, напише да је затекао лице које је свесно, оријентисано (или слично), али да одбија да буде прегледано.

Тим НПМ сматра да би било добро уколико би се лекарски преглед вршио после сваке употребе средстава принуде, изузев средстава за везивање, што би омогућило да се особама које се устручавају да се пожале на болове или друге физичке тегобе пружи потребна медицинска помоћ, а и допринело да се поступак контроле оправданости и правилности употребе средстава принуде спроведе на најбољи могући начин.

Лекарски прегледи лица лишених слободе се у највећем броју случајева врше у просторијама полицијских станица, осим у случајевима када су им потребни прегледи или интервенције које се тамо не могу извршити.

У готово свим полицијским станицама пракса је да лекарским прегледима, без обзира на то да ли се врше унутар станица или у здравственим установама, присуствују полицијски службеници, што је у складу са Упутством о поступању према доведеним и задржаним лицима, али директно у супротности са европским стандардима, односно стандардима Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања. Изузетак представља ПС Обреновац, где полицијски службеници по правилу не присуствују лекарским прегледима, већ стоје пред вратима просторије у којој се врши преглед, осим ако лекар изричито захтева њихово присуство. Оваква пракса требало би да буде успостављена у свим полицијским станицама и зато је потребно изменити горе поменуто Упутство.

УТВРЂЕНО

Полицијски службеници ПУ за град Београд по правилу присуствују здравственим прегледима задржаних лица, у складу са Упутством о поступању према доведеним и задржаним лицима, које није усклађено са релевантним стандардима.

РАЗЛОЗИ

Сви лекарски прегледи особа у полицијском притвору морају се обављати тако да припадници полиције не могу да их чују и, осим уколико то лекар који врши преглед не затражи другачије у дотичном случају, изван видокруга тих полицајаца.¹¹

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће изменити постојеће Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима и ускладити га са релевантним стандардима Савета Европе, тако што ће прописати да полицијски службеници не смеју присуствовати здравственим прегледима лица лишених слободе, изузев ако лекар који врши преглед то захтева.

Полицијски службеници ће присуствовати лекарском прегледу само на изричит захтев лекара, о чему ће се сачинити службена белешка.

Сваки долазак лекара у полицијску станицу или одвођење лица лишеног слободе код лекара бележи се у записнику о задржавању, при чему се означава тачно време доласка лекара у станицу или време одвођења лица у здравствену установу. О сваком лекарском прегледу лекар сачињава извештај, чији се један примерак уручује лицу које је

¹¹ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (2002), параграф 42.

прегледано, а један остаје у поседу полиције. Извештај лекара део је предмета о задржавању, а у случају да су према лицу употребљена средства принуде, и извештаја који се подноси надлежном старешини ради оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде.

УТВРЂЕНО

У ПУ за град Београд и станицама у њеном саставу у предметима о задржавању лица пронађени су лекарски налази о здравственом стању задржаног лица.

РАЗЛОЗИ

Пацијент има право на поверљивост свих личних информација, које је саопштио надлежном здравственом раднику, односно здравственом сараднику, укључујући и оне које се односе на стање његовог здравља и потенцијалне дијагностичке и терапијске процедуре, као и право на заштиту своје приватности током спровођења дијагностичких испитивања и лечења у целини.

Забрањено је да надлежни здравствени радник, односно здравствени сарадник, саопшти другим лицима личне информације из става 1. овог члана.¹²

Подаци о здравственом стању, односно подаци из медицинске документације, спадају у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности пацијента, у складу са законом.

Податке из става 1. овог члана, дужни су да чувају сви здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена у здравственим установама, приватној пракси, организационој јединици високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност, другом правном лицу које обавља одређене послове из здравствене делатности у складу са законом, организацији обавезног здравственог осигурања, као и правном лицу које обавља послове добровољног здравственог осигурања, код којих је пацијент здравствено осигуран, а којима су ти подаци доступни и потребни ради остваривања законом утврђених надлежности.¹³

Дужности чувања података из члана 21. став 1. овог закона, надлежни здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена код послодаваца из члана 21. став 2. овог закона, могу бити ослобођени само на основу писменог пристанка пацијента, односно његовог законског заступника, или на основу одлуке суда.

Ако је пацијент, односно законски заступник, писменом изјавом или овлашћењем овереним код надлежног органа, а које се чува у медицинској документацији, дао пристанак на саопштавање података о здравственом стању, надлежни здравствени радник може саопштити податке о здравственом стању пацијента.¹⁴

Подаци који се односе на националну припадност, расу, пол, језик, вероисповест, припадност политичкој странци, синдикално чланство, здравствено стање, примање социјалне помоћи, жртву насиља, осуду за кривично дело и сексуални живот могу се обрађивати на основу слободно датог пристанка лица, осим када законом није дозвољена обрада ни уз пристанак.

Изузетно, подаци који се односе на припадност политичкој странци, здравствено стање и примање социјалне помоћи, могу се обрађивати без пристанка лица, само ако је то законом прописано.

У случају из ст. 1. и 2. овог члана, обрада мора бити посебно означена и заштићена мерама заштите.¹⁵

Европски комитет за спречавање мучења у својим извештајима о посети Азербејџану¹⁶ и Немачкој¹⁷ заузео је следеће ставове:

¹² Закон о правима пацијената („Сл. гласник РС“, бр. 45/13), члан 14, ст. 1 и 2.

¹³ Оп. цит. члан 21, ст. 1 и 2.

¹⁴ Оп. цит. члан 22. ст. 1. и 2.

¹⁵ Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, бр. 97/08 ... 107/12), члан 16, ст. 1, 2 и 3.

¹⁶ Извештај о посети Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања Азербејџану (2004), параграф 36.

- код пружања здравствене заштите лицима која су лишена слободе од полиције тајност медицинских података мора бити стриктно чувана не прејудуцирајући право задржане особе да ће користити те медицинске податке
- медицински подаци (нпр. чињенице да је задржана особа оболела од заразне болести као што је туберкулоза, хепатитис или ХИВ) које лекар забележи у уобичајеним извештајима не треба да буду рутински доступни полицијским службеницима. По правилу, ове информације треба учинити доступне полицијским службеницима само када је то од значаја за конкретан случај.

ПРЕПОРУКА

У документацији – предметима сачињеним поводом лишење слободе и задржавања неког лица не сме се налазити медицинска документација за то лице која је сачињена у вези са прегледима извршеним у периоду након доношења решења којим је одређено полицијско задржавање, односно у времену које је непосредно претходило доношењу овог решења.

Уколико доктор медицине или други здравствени радник који врши преглед лица којем је решењем одређено задржавање, односно на други начин пружа здравствену заштиту, процени да је у интересу здравља пацијента – задржаног лица – да полицијски службеник има одређене информације и/или упутства, односно податке медицинске природе (нпр. потреба да се у одређеном времену дају лекови, посебно поступање и сл.), доктор медицине или други здравствени радник ће ове информације и/или упутства саопштити надлежном полицијском службенику. У вези са добијеним информацијама полицијски службеник ће без одлагања сачинити службену белешку која ће чинити саставни део предмета о задржавању лица.

1.1.6. Право на здравствену заштиту

Кад је у питању брига о здрављу лица лишених слободе, треба рећи да се лица за која лекар утврди да нису у стању да издрже задржавање у полицијској станици тамо ни не задржавају.

У великом броју полицијских станица у последње време нису задржана лица којима би током задржавања била потребна терапија лековима. У вези са давањем лекова задржаним лицима, као добар пример треба поменути праксу која постоји у ПС Обреновац. Тамо се, наиме, ако лице лишено слободе тврди да му је потребно да током задржавања добија терапију у виду лекова, позива лекар како би се утврдило да је заиста тако. Ако јесте, лекар то констатује и одобрава давање лекова. На овај начин се спречавају евентуалне злоупотребе лекова, што је врло добро.

1.1.7. Исхрана задржаних лица

Први оброк задржаним лицима се обезбеђује након 6 сати, а уколико се задржавају дуже од 12 сати обезбеђују им се три obroка дневно. Храна се набавља из ресторана МУП. Задржаном лицу се купује флаширана вода или им се обезбеђују пластичне чаше. У ПС Младеновац и ПС Сопот, често се дешава да храну доносе чланови породице, што би требало избегавати.

¹⁷ Извештај о посети Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања Немачкој (2007), параграф 29.

1.2. ПРИМЕНА ПОЛИЦИЈСКИХ ОВЛАШЋЕЊА

1.2.1. Доношење решења/наредбе о задржавању и вођење записника о задржавању

Према изјавама службених лица, решење о задржавању се, према одредбама новог ЗКП доноси по овлашћењу јавног тужилаштва у року од два сата од момента лишења слободе и без одлагања се предаје задржаном лицу. Решење потписују овлашћени полицијски службеник и задржано лице. Почетак задржавања рачуна се од момента лишења слободе.

У ПС Звездара задржано лице решење, односно наредбу о задржавању не уноси са собом у просторију, већ се исто чува испред просторије заједно са одузетим стварима, па му се тек након завршетка задржавања решење предаје.

УТВРЂЕНО У ПС Звездара задржаним лицима се решење, односно наредба о задржавању уручује тек након завршетка задржавања.
РАЗЛОЗИ <i>О задржавању орган унутрашњих послова одмах, а најкасније у року од два сата, доноси и задржаном лицу уручује решење. Против решења о задржавању осумњичени и његов бранилац имају право жалбе, која се одмах доставља истражном судији.¹⁸</i> <i>Задржавање се одређује решењем, које мора бити донето и уручено лицу у року од шест часова од привођења у службене просторије.¹⁹</i> <i>О правима, доведено, лице лишено слободе или задржано лице се обавештава уручивањем писменог обрасца Обавештења о његовим правима на матерњем језику или језику који разуме, које лице својеручно потписује.²⁰</i> <i>Податке о одузетим предметима полицијски службеник уноси у потврду о одузимању или у службени записник који задржано лице потписује.²¹</i> <i>О резултатима сваког прегледа, релевантним наводима особе лишене слободе и својим закључцима лекар би требало да сачини званичну белешку, која треба да буде доступна особи лишеној слободе и њеном адвокату.²²</i>
ПРЕПОРУКА У ПС Звездара задржаном лицу ће се без одлагања уручивати решење, односно наредба о задржавању, као и сва остала релевантна документација (формулар о правима, потврда о одузетим предметима, извештај лекара и сл.), односно задржаном лицу ће се омогућити да током трајања задржавања наведену документацију држи код себе.

У ПУ за град Београд, као и у полицијским станицама у њеном саставу за све предмете задржавања уредно се састављају записници о задржавању. У ПС Младеновац задржано лице потписује сваку страну записника. Одступања од праксе вођења записника запажена су у ПС Стари град. Наиме у овој полицијској станици пронађени су предмети задржавања по одредбама ЗКП и ЗоБС у којима нема записника о задржавању, а у предметима задржавања по јавном реду и миру пронађени су записници који нису

¹⁸ Законик о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ“, бр. 70/01 и 68/02, „Сл. гласник РС“, бр. 58/04 ..., 76/10), чл. 229. тач. 2. и 4.

¹⁹ Закон о полицији („Сл. гласник РС“, бр. 101/05 ... 92/11), чл. 53. ст. 3.

²⁰ Упутство о поступку према доведеним и задржаним лицима 01 бр. 7989/12-10 од 12.12.12. год., т. 4. ст.3.

²¹ Правилник о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“, бр. 54/06), чл. 32. ст. 2.

²² Дванаести општи извештај Комитета за спречавање мучења (2002), параграф 42. и Други општи извештај истог Комитета (1992), параграф 38.

потписани од стране задржаног лица нити је на истима забележено да је задржано лице одбило да потпише записник.

УТВРЂЕНО

У ПС Стари град не воде се записници о задржавању задржавању лица којима је одређено полицијско задржавање на основу одредаба ЗКП и ЗОБС. Записници о задржавању лица по основу јавног реда и мира нису потписани од стране задржаног лица, нити је унета костатација да је лице одбило исти да потпише.

РАЗЛОЗИ

О задржавању полицијски службеник мора да састави службени записник из кога се могу видети: 1) лични подаци задржаног лица; 2) време почетка и завршетка задржавања; 3) разлог довођења и задржавања; 4) упознавање лица са разлозима довођења и задржавања и са његовим правима; 5) остварена права задржаног лица и обавештавање надлежних институција (час, начин, назив); 6) довођење задржаног лица надлежном органу; 7) видне телесне повреде или други знакови које је могуће уочити, а због којих би задржаном лицу била потребна здравствена помоћ; 8) ако је задржаном лицу била пружена здравствена или прва помоћ (ко, кад и зашто); 9) опасни предмети задржани због безбедности задржаног лица; 10) престанак задржавања.

Службени записник потписује полицијски службеник који је лице задржао и задржано лице.²³

О задржавању лица формира се предмет који садржи: решење или наредбу за задржавање лица, Записник о задржавању лица, потврду о привремено одузетим и враћеним предметима и друге списе.²⁴

СРТ сматра да би се основне гаранције дате особама у полицијском притвору могле додатно оснажити (а рад полицијских службеника могуће и знатно олакшати) уколико би постојао јединствен и свеобухватан полицијски записник за сваку притворену особу, у којем би били евидентирани сви аспекти притвора и све радње предузете у вези притворених особа (време када су лишене слободе и разлози за то; када су им саопштена њихова права; знаци повреда, психичке болести, итд; када су члан породице/конзулат и адвокат били контактирани и када су их ови посетили; када им је била понуђена храна; када су били саслушани; када су били пребачени или ослобођени, итд.). За различите ставке (на пример, ствари у поседу дате особе, чињеници да су особи саопштена њена права и да се та особа на њих позива или да их се одриче), требало би добити потпис притвореника, односно, уколико је потребно, објаснити због чега тај потпис недостаје. Надаље, адвокату притвореника би требало омогућити увид у тај записник о притвору.²⁵

ПРЕПОРУКА

У ПС Стари град сачињаваће се записник о задржавању по стандардном обрасцу и за лица која су задржана на основу одредаба ЗКП и ЗОБС, а сви записници о задржавању лица даће се на увид задржаним лицима, која ће исте потписати, односно уносиће се констатације да је лице одбило да потпише записник.

1.2.2. Употреба средстава принуде

Према званичним подацима ПУ за град Београд, добијеним путем упитника, од јануара до децембра 2013. године физичка снага је употребљена 135 пута, службена палица 1, ватрено оружје 12 пута, док су средства за везивање употребљена 4133 пута.

У већини полицијских станица се, у складу са Упутством о поступању према доведеним и задржаним лицима, средстава за везивање користе сваки пут када се врши транспорт лица које се доводи у полицију. Има, међутим, полицијских станица као што су оне у

²³ Правилник о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“, бр. 54/2006), члан 30. став 3.

²⁴ Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима 01 бр. 7989/12-10 од 12.12.2012. године, тч. 35.

²⁵ Извод из 2. Општег извештаја [СРТ/Инф (92) 3], параграф 40.

Барајеву и Обреновцу, где се не поступа на тај начин, већ се средства за везивање користе само када је то заиста неопходно, што је исправно и у потпуности у складу са принципима неопходности и пропорционалности при ограничавању људских права, на којима се заснива Конвенција о људским правима и основним слободама (тзв. Европска конвенција о људским правима), које признаје и Устав Републике Србије.

Наиме, од децембра 2012. године, када је донето Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима, прописано је да полицијски службеници имају обавезу да приликом транспорта средствима за везивање вежу свако лице чије довођење врше (тачка 13, став 2 Упутства). Везивање несумњиво представља меру којом се ограничавају људска права. Према јасно установљеним принципима Европског суда за људска права, који су обавезујући за Србију, употреба средстава принуде против лица лишених слободе која није апсолутно неопходна нарушава људско достојанство и у начелу представља повреду права гарантованог у члану 3. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода.²⁶ Наравно, очигледно је да није апсолутно неопходно везати сваку особу чије довођење полиција врши, тако да везивање особа које није нужно везати, а таквих сигурно има, представља повреду њихових права. Употреба средстава принуде мора бити разумна, неопходна и сразмерна опасности због које јој се прибегава. Полицијским службеницима би требало препустити да у свакој појединачној ситуацији, узимајући у обзир све објективне околности, процене да ли је неопходно применити средства принуде и у којој мери. При томе би полицијским службеницима требало бити дато упутство о томе које чињенице би требало да имају у виду када доносе одлуку о томе да ли је употреба средстава принуде неопходна (на пример, може им се сугерисати да приликом доношења одлуке о употреби средстава за везивање узимају у обзир године, пол, раст, физичку снагу и физичко стање особе коју је потребно довести).

УТВРЂЕНО

Полицијски службеници ПУ за град Београд, приликом транспорта, средствима за везивање везују сваку особу чије довођење врше, чак и ако за то не постоје посебни разлози.

РАЗЛОЗИ

У погледу поступања према особи лишеној слободе, свако прибегавање физичкој принуди које није апсолутно неопходно услед њеног понашања нарушава људско достојанство и у начелу представља повреду права гарантованог у члану 3 Конвенције за заштиту људских права и основних слобода.²⁷

Обављање полицијских послова заснива се на начелима професионализма, сарадње, законитости у раду и сразмерности у примени полицијских овлашћења, као и на принципу супсидијарности, односно рада са најмањим штетним последицама.²⁸

Примена полицијског овлашћења мора бити сразмерна потреби због које се предузима.²⁹

Овлашћено службено лице средства принуде употребиће само ако се на други начин не може извршити задатак и то суздржано и сразмерно опасности која прети законом заштићеном добру и вредности, односно тежини дела које се спречава или сузбија.³⁰

Средства за везивање могу се употребити ради: 1) спречавања отпора лица или одбијања напада усмереног на овлашћено службено лице; 2) спречавања бекства лица; 3) онемогућавања самоповређивања или повређивања другог лица.

²⁶ Види, на пример, пресуду Европског суда за људска права у предмету *Берлински против Пољске* (представке број 27715/95 и 30209/96), параграф 59.

²⁷ Ibid.

²⁸ Закон о полицији („Сл. гласник РС“, 101/05 ... 92/11), члан 11, ст. 2.

²⁹ Ibid, члан 36, ст. 1.

³⁰ Ibid, члан 84, ст. 2.

При употреби средстава за везивање примењују се ограничења из члана 89. став 3. овог закона.³¹

Према лицима млађим од 14 година, очигледно болесним и изнемоглим лицима, тешким инвалидима и женама чија је трудноћа видљива, службена палица може се употребити само ако неко од тих лица ватреним оружјем, оруђем или другим опасним предметом угрожава живот лица.³²

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће изменити Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима тако што ће прописати да ће се средства за везивање користити само када је то заиста неопходно, а не приликом транспорта сваког лица које чије се довођење врши, као што је сада одређено.

У ПУ за град Београд полицијски службеници неће приликом довођења лица службеним возилом свако лице везивати, већ ће то чинити само из објективних разлога, у законом предвиђеним случајевима.

О употреби средстава принуде се сачињавају извештаји и воде посебне евиденције. Извештај подноси службеник који је средство принуде употребио и у њему, као што је прописано Правилником о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде (члан 24, став 2), по правилу наводи „датум и час употребе средстава принуде, врсту средстава принуде, према коме и зашто је употребио средство принуде, последице употребе, основ и начин употребе и друге чињенице и околности које су неопходне за оцену оправданости и правилности употребе средстава принуде“. Полицијски службеник овај извештај у року од 24 сата подноси свом непосредно претпостављеном старешини, који онда у року од 8 дана подноси извештај свом непосредном руководиоцу. Начелник ПУ за град Београд онда у року од 30 дана даје коначну оцену о томе да ли је употреба средстава принуде била оправдана и правилна.

Ако је лице према коме су употребљена средства принуде прегледао лекар, извештај лекара се прилаже уз извештај полицијских службеника који су средства принуде употребили, тако да онај ко оцењује оправданост и правилност употребе средстава принуде може видети да ли је она за последицу имала телесне повреде и ако јесте, о каквим се повредама ради. Поред извештаја лекара, уз извештај који сачињава полицијски службеник који је средства принуде употребио, старешини надлежном за контролу оправданости и правилности употребе средстава принуде прилаже се и белешка коју сачињава старешина који је био дежурни старешина у станици у тренутку када је у њу доведено лице према коме су употребљена средства принуде. Ова белешка садржи наводе лица лишеног слободе о поступању полицијских службеника према њему, па евентуално и његове примедбе у вези са употребом средстава принуде. Међутим, лице лишено слободе не потврђује потписом да је видело и прочитало белешку, нити да су његови наводи у њој тачно пренети. **Било би добро ако би се ово променило и ако би лице лишено слободе добијало на увид белешку коју је у вези са његовим наводима о поступању полицијских службеника сачинио дежурни старешина, и онда потписом потврђивало да ју је прочитало и да су његови наводи тачно пренети.** Тим НПМ сматра да би овакву промену требало да иницира Министарство унутрашњих послова, и у складу са тим изменити постојећа упутства, или чак и одговарајуће одредбе Правилника о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде.

Поступак унутрашње контроле оправданости и правилности употребе средстава принуде би се могао унапредити на још један начин. Наиме, тим НПМ је на целој територији Србије приметио да у великом броју случајева извештај који лекар сачињава након употребе средстава принуде и који се затим, уз извештај полицијског службеника који је средства принуде употребио, доставља старешини који контролише оправданост и

³¹ Ibid, члан 90, ст. 1 и 3.

³² Ibid, члан 89, ст. 3.

правилност употребе средстава принуде, не садржи информације о наводима лица које се прегледа у вези с пореклом евентуалних повреда, нити мишљење лекара о томе на који начин су те повреде могле настати. Овај извештај по правилу не садржи ни информације о томе да ли је преглед извршен у присуству полицијских службеника. Тим НПМ сматра да су све ове информације релевантне и неопходне да би се поступак контроле оправданости и правилности употребе средстава принуде спровео на ваљан начин, и да их је зато потребно бележити. **Наравно, НПМ је притом свестан да промене које он предлаже ПУ за град Београд не може самостално спровести, већ да би до њих требало да дође тако што би надлежна министарства, а то су у овом случају Министарство унутрашњих послова и Министарство здравља, иницирала измене релевантних прописа.**

У том погледу, овим министарствима би као пример добро регулисаног поступка који прати примену средстава принуде могао да послужи поступак који следи после употребе мера принуде у заводима за извршење кривичних санкција. Наиме, у члану 130. Закона о извршењу кривичних санкција прописано је да је непосредно након примене мере принуде, изузев мере везивања, обавезан лекарски преглед осуђеног према коме је мера примењена, да се управнику завода без одлагања предају извештаји о обављеним лекарским прегледима и да извештај лекара „садржи и наводе лица према коме је мера принуде примењена о начину настанка повреда и мишљење лекара о повезаности примењене мере и насталих повреда“. На сличан начин би могао бити регулисан и поступак који се спроводи након употребе средстава принуде од стране полиције.

1.2.3. Претреси

Све претресе лица лишених слободе врше полицијски службеници оног пола ког је лице које се претреса. У свим полицијским станицама у оквиру ПУ за град Београд има довољно запослених полицијских службеница, тако да је могуће обезбедити да жене не претресају мушкарци.

1.2.4. Привремено одузимање предмета

У свим полицијским станицама се свим задржаним лицима током боравка у просторијама за задржавање одузимају новац, мобилни телефони и предмети којим би могла повредити себе или другог, оштетити имовину, или их употребити за покушај бекства. Сви одузети предмети се пописују и сачињава се писана потврда о одузетим стварима, чију аутентичност потписом потврђује лице од кога се одузимају. Када коначно напушта полицијску станицу, свако лице добија ове предмете назад, и њихов пријем поново потврђује потписом.

Једина полицијска станица у којој постоји одступање од овакве праксе је ПС Стари град, у чијој документацији се могу уочити потврде о одузетим предметима које нису потписала лица којима су ови предмети одузети.

УТВРЂЕНО

У ПС Стари град потврде о привремено одузетим и враћеним предметима нису потписане од стране задржаних лица.

РАЗЛОЗИ

Податке о одузетим предметима из става 1. овог члана полицијски службеник уноси у потврду о одузимању или у службени записник који задржано лице потписује. По престанку задржавања задржани предмети се враћају лицу, изузев ако постоје законити разлози за њихово одузимање. Преузимање предмета лице које је било задржано потврђује својим потписом.³³

³³ Правилник о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“, бр. 54/06), чл. 32, став 2. и 3.

ПРЕПОРУКА

У ПС Стари град потврде о привремено одузетим и враћеним предметима потписиваће задржана лица од којих су предмети привремено одузети.

1.3. ПРИТУЖБЕ

У току 2013. године од стране задржаних лица поднета је једна притужба на поступање полицијског службеника у ПС Стари град и једна у ПС Земун. У ПУ за град Београд и полицијским станицама у њеном саставу постоје посебне евиденције притужби. Евиденције притужби задржаних лица се воде у оквиру општих евиденција о притужбама грађана.

1.4. РАЗГОВОРИ СА ЗАДРЖАНИМ ЛИЦИМА

Током посете ПУ за град Београд за време посете затечено је укупно 9 задржаних лица, и то у ПУ за град Београд једно, ПС Звездара 2 лица; у ПС Младеновац једно лице; у ПС Земун једно лице; у ПС Савски венац 2 лица и у ПС Палилула 2 лица.

Током обиласка просторија у ПУ за град Београд затечено је једно лице на полицијском задржавању и са њим је обављен разговор без присуства полицијских службеника. Према наводима задржаног лица, исти се сам пријавио полицији, а понашање полицијских службеника према њему је било коректно. Решење о задржавању му је уручено чим је донето и имао га је код себе. Поучен је о правима и на саслушању у полицији је имао сопственог браниоца, којег је позвао пре доласка у зграду полиције. Добио је потврду о одузетим личним стварима, а по смештању је добио ћебе, као и оброк.

У ПС Савски венац обављен је разговор са М. В. и Ц. Б.. Оба лица су на полицијском задржавању на основу Законика о кривичном поступку. Наводе да су обавештени писмено о својим правима на језику који разумеју. Лекарски преглед није вршен. Ц. Б. напомиње да му није омогућен позив породици. Међутим, у записнику о задржавању је констатовано да лице не жели никога да обавести. Оброк им је нуђен, али су га одбили.

У ПС Звездара на задржавању су затечена два лица која нису имала замерке на поступање службених лица према њим. Решење о задржавању, о привремено одузетим стварима и образац о правима се чува заједно са стварима и даје се по завршетку задржавања. Лица су истакла да им је јако хладно.

У ПС Палилула су затечена лица у обе просторије, али нису била расположена да разговор.

У ПС Младеновац затечено је једно лице на задржавању по Закону о безбедности саобраћаја, али није било расположено за разговор.

У ПС Земун затечено је једно лице на задржавању по Закону о безбедности саобраћаја. Наводи да је поучено о правима усмено и да је добило решење о задржавању. Претња или физичка принуда није примењена осим што је било везана до тренутка довођења у станицу. Лекарски преглед није тражен. Обавештена је породица по довођењу у станицу. Храна је нуђена, али ју је одбило. Код себе је имало потврду о одузетим стварима, као и записник са лица места.

1.5. ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПУ ЗА ГРАД БЕОГРАД

У ПУ за град Београд постоји 8 просторија за полицијско задржавање које се налазе у дворишту зграде полиције.

У свим просторијама постоје дрвене клупе, које служе и као лежај, а лицима на задржавању се према наводима полицијских службеника даје чиста ћебад.

Просторије су окречене, суве и топле, а хигијена је задовољавајућа.

Вештачко осветљење постоји у свим просторијама, односно, сијалице (неонке) су постављене изнад улазних врата и заштићене су металном плочом са рупама. Јачина светла је задовољавајућа. Прозори постоје и доток природне светлости је добар, али не и доток свежег ваздуха, јер се прозори не отварају.

УТВРЂЕНО

У просторијама за задржавање у ПУ Београд нема адекватног дотока свежег ваздуха.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха. ³⁴

ПРЕПОРУКА

ПУ Београд ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило адекватно проветравање просторија за задржавање.

У свим просторијама постоји мокри чвор, чини га чуचाвац који је зидом одвојен од остатка просторије, а камере не покривају овај део просторије.

Све просторије су покривене видео-аудио надзором. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима у заједнички ходник просторија, на улазним вратима просторија али и у самим просторијама за задржавање. Надзор се обавља на монитору који је смештен у канцеларији дежурног полицијског службеника,

³⁴ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

која се налази у простору где су просторије. Видео запис се према наводима службених лица чува седам дана. Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС САВСКИ ВЕНАЦ

Просторије за задржавање се налазе у сутерену станице. Од четири, колико их има, за задржавање се користе три.

У свакој просторији се налази лежај, који је опремљен ћебадима, која делују чисто.

У свакој од просторија постоји по један прозор, заштићен металном плочом са рупама. Доток природне светлости је недовољан, а не постоји ни могућност адекватног проветравања просторија тако да се осећа непријатан мирис. У свакој од просторија, вештачко осветљење чини сијалица у зиду, која је заштићена металном плочом са рупама, а јачина светла није задовољавајућа.

Зидови су запраљани, а примећена је и влага. Под у просторијама је бетонски. Хигијена све три просторије није задовољавајућа.

У свим просторијама постоји мокри чвор, који је зидом одељен од остатка просторије. Мокри чвор чини чуचाвац са испирачем. Испирач је у равни зида, нема истурених делова који би могли представљати опасност од самоповређивања или који би могли бити лако оштећени.

У просторијама не постоје грејна тела, као ни електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника. У просторијама постоји видео надзор, а обавештење о постојању истог налази се са спољашње стране врата просторија. Према наводима службених лица, видео записи се не архивирају.

Све просторије су покривене видео надзором. Камере у просторијама су постављене тако да не покривају делове где је мокри чвор. Надзор се обавља на мониторима који су смештени у просторијама дежурног полицијског службеника. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима просторија, али само са спољашње стране врата.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Савски венац нису у довољној мери осветљене и проветрене. Такође, хигијена просторија није задовољавајућа и нема грејања.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.³⁵

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу и могућност коришћења чисте постељине и покривача.³⁶

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.³⁷

Просторије за полицијско задржавање морају испуњавати одређене материјалне услове, између осталог оне морају бити примерено загрејане.³⁸

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.³⁹

Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у пристојном и чистом стању.⁴⁰

ПРЕПОРУКА

ПС Савски венац ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду проветрене и осветљене у довољној мери. Такође, у просторије ће се увести грејање.

ПС Савски венац обавиће хигијенско кречење просторија и убудуће ће редовно одржавати хигијену унутар истих.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС СТАРИ ГРАД

Просторије за задржавање се налазе у сутерену станице. Постоје две просторије за задржавање које су у лошем стању.

У просторијама се налази по један лежај, односно дрвена клупа, која је опремљена ћебадима. Загрејност просторија је добра.

Прозори постоје, заштићени су металном плочом са рупама, тако да доток природне светлости није задовољавајући, а не постоји ни могућност адекватног проветравања просторија. Зидови су задрљани и хигијена просторија није задовољавајућа. У обе просторије вештачко осветљење чини сијалица у зиду, заштићена металном плочом са рупама, а јачина светла није задовољавајућа.

³⁵ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

³⁶ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

³⁷ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

³⁸ Извештај СРТ упућен Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

³⁹ СРТ стандарди (2010) параграф 47

⁴⁰ СРТ стандарди (2010) параграф 47

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Стари град нису у довољној мери осветљене, проветрене, а хигијена просторија је лоша.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним током свежег ваздуха.⁴¹

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу и могућност коришћења чисте постељине и покривача.⁴²

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.⁴³

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.⁴⁴

Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у пристојном и чистом стању.⁴⁵

ПРЕПОРУКА

ПС Стари град ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду проветрене и осветљене у довољној мери.

ПС Стари град обавиће хигијенско кречење просторија и убудуће ће редовно одржавати хигијену унутар истих.

У просторијама не постоји мокри чвор, већ се лица одводе до тоалета у непосредној близини просторије.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји, а дежурна соба није у непосредној близини просторије за задржавање. Лица на задржавању су

⁴¹ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁴² Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁴³ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁴⁴ СРТ стандарди (2010) параграф 47

⁴⁵ СРТ стандарди (2010) параграф 47

принуђена да дежурне полицијске службенике позивају махањем пред камером за видео надзор или лупањем у врата.

УТВРЂЕНО

У реновираним просторијама за задржавање лица у ПС Стари град није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника.

РАЗЛОЗИ

СРТ делегације су у више наврата утврдиле да се полицијске ћелије налазе предалеко од канцеларија или радних места где се припадници полиције уобичајено налазе и да нису опремљене никаквим средствима (нпр. систем позивања) који би омогућавао притвореним особама да привуку пажњу полицајаца. Под таквим условима постоји велики ризик од различитих инцидената (насиље међу притвореницима; покушај самоубиства; пожари итд) на које се не би правовремено одговорило.⁴⁶

ПРЕПОРУКА

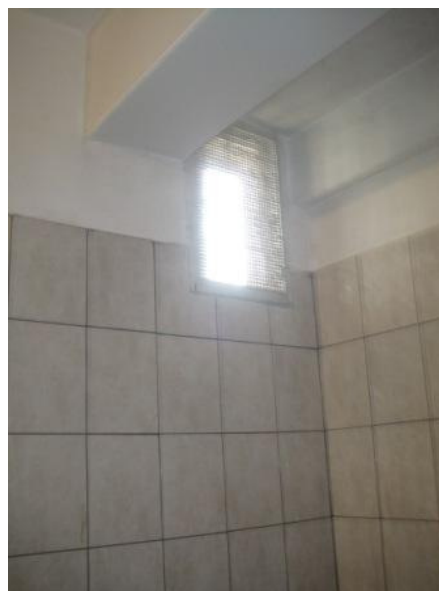
ПС Стари град ће у просторијама за полицијско задржавање инсталирати дугмад аларма за позивање дежурног полицијског службеника.

Све просторије су покривене видео надзором. Камере се налазе у обе просторије, а надзор се обавља на мониторима који су смештени у просторијама дежурног полицијског службеника. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима у заједничком ходнику просторија и на вратима просторија, али само са спољашње стране врата. Видео запис се према наводима полицијских службеника чува месец дана.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ЗВЕЗДАРА

Просторија за задржавање се налази десно од главног улаза у станицу. Поред просторије закључава се и ходник испред просторије, јер се ту врши претрес и чувају одузете ствари.

У просторији се налазе дрвене клупе, које су опремљене ћебадима, која делују чисто.

⁴⁶ XII Општи извештај Комитета против мучења (СРТ/Inf (2002) 15) параграф 48.

Постоји један прозор, заштићен металном плочом са рупама. Доток природне светлости је лош, а јачина вештачког осветљења није задовољавајућа.

Зидови су окречени и скоро до плафона прекривени плочицама, што олакшава одржавање хигијене просторије. Под у просторијама је, такође, у плочицама. Хигијена просторије је задовољавајућа, као и доток свежег ваздуха. Међутим, грејно тело не постоји тако да је у просторији јако хладно.

Мокри чвор је у просторији и зидом је одељен од остатка просторије. Чини га чуचाвац са испирачем. Испирач је у равни зида, нема истурених делова који би могли представљати опасност од самоповређивања или који би могли бити лако оштећени.

УТВРЂЕНО

Просторија за задржавање у ПС Звездара није у довољној мери осветљена (ни природним, ни вештачким осветљењем) и није загрејана.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.⁴⁷

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу.⁴⁸

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло.⁴⁹

Просторије за полицијско задржавање морају испуњавати одређене материјалне услове, између осталог оне морају бити примерено загрејане.⁵⁰

ПРЕПОРУКА

ПС Звездара ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторија за задржавање буде осветљена у довољној мери. Такође, у просторију ће се увести грејање.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји, а дежурна соба није у непосредној близини просторије за задржавање. Лица на задржавању су принуђена да дежурне полицијске службенике позивају махањем пред камером за видео надзор или лупањем у врата.

УТВРЂЕНО

У просторији за задржавање лица у ПС Звездара није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника.

РАЗЛОЗИ

Полицијске ћелије које се налазе далеко од канцеларије или видних места где се припадници полиције уобичајно налазе и нису опремљене никаквим средствима (нпр. систем позивања) који би омогућио задржаним лицима да привуку пажњу полицајца. Под таквим условима постоји велики ризик од различитих инцидената (нпр. насиље међу затвореницима, покушај самоубиства, пожари итд) на које се не би правовремено одговорило.⁵¹

⁴⁷ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁴⁸ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁴⁹ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁵⁰ Извештај СРТ упућен Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁵¹ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 48.

ПРЕПОРУКА

ПС Звездара ће у просторији за полицијско задржавање инсталирати дугмад аларма за позивање дежурног полицијског службеника.

Видео надзор се налази у просторији и постављен је тако да не покрива мокри чвор. Надзор се врши преко монитора који је смештени у просторији дежурног полицијског службеника. Употреба камера у просторији за задржавање је видно назначена на улазним вратима у заједнички ходник просторије и на вратима просторија, али само са спољашње стране врата. Видео запис се према наводима полицијских службеника не архивирају.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ПАЛИЛУЛА

Просторије за задржавање се налазе у сутерену станице и јако су удаљене од дежурне службе. Обе просторије су светле, суве, чисте и проветрене.

Лежај чини дрвена платформа, а лицима на задржавању се даје ћебад, која делује чисто.

У свакој од просторија постоји по један прозор, заштићен металном плочом са рупама. Доток природне светлости и свежег ваздуха је омогућено. Хигијена обе просторије је задовољавајућа, али како не постоји грејно тело јако је хладно.

Вештачко осветљење чине сијалице које су заштићене рупичастом металном плочом, услед чега јачина светла није задовољавајућа.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Палилула нису у довољној мери осветљене и загрејане.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним током свежег ваздуха.⁵²

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ већтачком осветљењу и могућност коришћења чисте постељине и покривача.⁵³

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.⁵⁴

Просторије за полицијско задржавање морају испуњавати одређене материјалне услове, између осталог оне морају бити примерено загрејане.⁵⁵

ПРЕПОРУКА

ПС Палилула ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду осветљене у довољној мери и у просторије ће се увести грејање.

У просторијама не постоји мокри чвор. Лица се изводе до мокрог чвора који није непосредно у близини просторије, а ходник који води до њега је врло неприступачан. **Како наведено отежава рад полицијских службеника и утиче на безбедност лица НПМ тим је става да ПС Палилула треба да предузме одговарајуће мере и омогући да се у оквиру просторија оформе мокри чворови, према важећим стандардима.**

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји, тако да су задржана лица принуђена да дежурне полицијске службенике позивају махањем пред камером за видео надзор.

УТВРЂЕНО

У просторији за задржавање лица у ПС Палилула није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника.

РАЗЛОЗИ

Полицијске ћелије које се налазе предалеко од канцеларије или видних места где се припадници полиције уобичајно налазе и нису опремљене никаквим средствима (нпр. систем позивања) који би омогућио задржаним лицима да привуку пажњу полицајца. Под таквим условима постоји велики ризик од различитих инцидената (нпр. насиље међу затвореницима, покушај самоубиства, пожари итд) на које се не би правовремено одговорило.⁵⁶

ПРЕПОРУКА

ПС Палилула ће у просторији за полицијско задржавање инсталирати дугмад аларма за позивање дежурног полицијског службеника.

Просторије су покривене видео надзором. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима просторија, али само са спољашње стране врата. Видео запис се према наводима полицијских службеника не чувају.

⁵² Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁵³ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁵⁴ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁵⁵ Извештај СРТ упућен Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁵⁶ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 48.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС МЛАДЕНОВАЦ

Просторије за задржавање се налазе у дворишту станице у засебном објекту.

У обе просторије се налази лежај, односно дрвене клупе, које су опремљене ћебадима.

Прозори постоје, а доток природне светлости и свежег ваздуха је задовољавајући. Међутим, јачина вештачког осветљења није довољна.

Зидови су запрљани, а примећена је и влага.

УТВРЂЕНО

Просторија за задржавање у ПС Младеновац није у довољној мери осветљене, а зидови су запрљани и влажни.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.⁵⁷

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу и могућност коришћења чисте постелине и покривача.⁵⁸

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.⁵⁹

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.⁶⁰

ПРЕПОРУКА

ПС Младеновац ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду осветљене у довољној мери.

ПС Младеновац обавиће хигијенско кречење просторија и убудуће ће редовно одржавати хигијену унутар истих.

У просторијама постоје грејна тела и загрејаност просторија је добра.

У просторијама не постоји мокри чвор. Лица се изводе до тоалета који се налази у непосредној близини просторија.

⁵⁷ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁵⁸ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁵⁹ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁶⁰ СРТ стандарди (2010) параграф 47

Просторије и ходник испред дежурне службе покривени су видео надзором. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима просторија, али само са спољашње стране врата. Према наводима полицијских службеника Управа за везу чува видео запис 30 дана.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС СОПОТ

Просторија за задржавање се налази на I етажу станице. У њу се улази кроз тоалет, који користе како задржана лица тако и запослени. Просторија је димензија 2 м².

Због премалих димензија, просторија је у потпуности неадекватна за задржавање и боравак лица у њој.

УТВРЂЕНО

Постојећа просторија за полицијско задржавање у ПС Сопот не испуњава важеће стандарде.

РАЗЛОЗИ

Просторије за полицијско задржавање морају бити довољно простране. Морају имати најмање 7 квадратних метара ако су намењене за смештај једног лица, односно најмање 4 квадратна метра по особи ако су намењене за смештај више лица.⁶¹

Размак између зидова просторије мора бити најмање 2 метра, висина од пода до плафона најмање 2,5 метра, а уколико су мањих димензија могу се користити само ако боравак у њима не траје дужи од неколико сати.⁶²

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душек и ћебад. Задржане особе треба да имају приступ нормалном санитарном чвору у пристојном стању.⁶³

ПРЕПОРУКА

У постојећој просторији за полицијско задржавање у ПС Сопот неће се спроводити полицијско задржавање.

У ПС Сопот ће се обезбедити посебна просторија за полицијско задржавање која испуњава важеће стандарде.

⁶¹ CPT, Report to Serbia (2011), стр. 36.

⁶² CPT, Second General Report (1991), стр. 43.

⁶³ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – CPT (2002), параграф 47.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ЗЕМУН

Постоји пет просторија за задржавање и налазе се у приземљу станице. Просторије су изграђене и адаптиране, пре неколико година, према важећим стандардима.

У свакој просторији налази се по два лежаја, односно по две дрвене клупе, које су опремљене ћебадима, која делује чисто.

Доток природне светлости је добар, осим у две просторије које немају прозор. Вентилациони систем је спроведен кроз просторије, тако да је омогућен доток свежег ваздуха и не осећа се непријатан мирис. Хигијена просторија је задовољавајућа.

Вештачко осветљење постоји, чине га неонке на плафону, а јачина светла је задовољавајућа.

Зидови су окречени и није примећена влага. Под у просторијама је прекривен плочицама.

У свим просторијама постоји мокри чвор, који је зидом одељен од остатка просторије. Мокри чвор чини чуचाвац са испирачем. Испирач је у равни зида, нема истурених делова који би могли представљати опасност од самоповређивања или који би могли бити лако оштећени. У ходнику испред просторија постоје два лавабоа, са славинама са водом.

У просторијама је спроведено подно грејање, тако да је загрејаност просторија одлична. Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника, такође, постоји.

Све просторије су покривене видео надзором. Камере у обе просторије су постављене тако да не покривају делове где је мокри чвор. Надзор се обавља на мониторима који су смештени у просторијама дежурног полицијског службеника. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима у заједнички ходник просторија и на вратима просторија, али само са спољашње стране врата.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС НОВИ БЕОГРАД

Просторије за задржавање се налазе у приземљу станице. До њих се лица спроводе на споредни улаз станице. Простор за шетњу на свежем ваздуху не постоји.

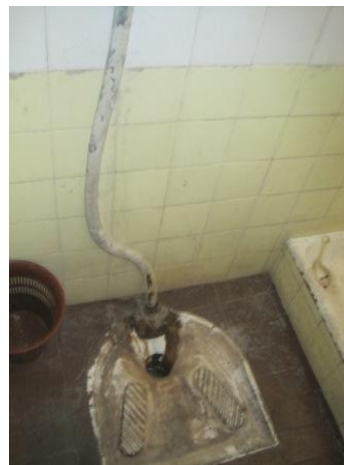
У обе просторије се налази лежај, односно дрвена клупа, који је опремљен ћебадима, која делују чисто.

У обе просторије постоји прозор. Доток природне светлости је добар, као и доток свежег ваздуха. Међутим, јачина вештачког осветљења није задовољавајућа.

Хигијена просторија није задовољавајућа. Није примећена влага, али су зидови запрљани. Такође, у просторијама не постоје грејна тела, па је јако хладно.

У просторијама не постоје мокри чворови, тако да се лица одводе у тоалет који је у непосредној близини просторија. Мокри чвор је у запуштеном и руинираном стању.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Нови Београд нису у довољној мери осветљене и нису загрејане. Такође, хигијена просторија је лоша, мокри чвор, који користе задржана лица је потпуно руиниран и запуштен.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним током свежег ваздуха.⁶⁴

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу.⁶⁵

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло.⁶⁶

Просторије за полицијско задржавање морају испуњавати одређене материјалне услове, између осталог оне морају бити примерено загрејане.⁶⁷

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.⁶⁸

Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у пристojном и чистом стању.⁶⁹

ПРЕПОРУКА

ПС Нови Београд ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду осветљене у довољној мери и загрејане.

ПС Нови Београд обавиће хигијенско кречење просторија и убудуће ће редовно одржавати хигијену унутар истих.

У ПС Нови Београд обезбедиће се чисте и суве просторије са примереним санитарним уређајима, тако што ће се извршити неопходне адаптације постојећег тоалета.

Обе просторије су покривене видео надзором. Надзор се обавља на мониторима који су смештени у просторијама дежурног полицијског службеника. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима у заједнички ходник просторија и на вратима просторија, али само са спољашње стране врата. Према наводима полицијских службеника видео записи се чувају до двадесет дана.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ГРОЦКА

ПС Гроцка има пет просторија за полицијско задржавање. Три просторије налазе се у Полицијским испоставама у Врчину и Калуђерици, а у ПС постоје две просторије за задржавање од којих је у употреби само једна, док друга представља магацин. Просторија се налази у сутерену станице.

У просторији се налазе два лежаја, односно дрвене клупе, које су опремљене са по два ћебета, која делује чисто.

⁶⁴ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁶⁵ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁶⁶ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁶⁷ Извештај СРТ упућен Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁶⁸ СРТ стандарди (2010) параграф 47

⁶⁹ СРТ стандарди (2010) параграф 47

Иако просторија има прозор, доток природне светлости није добар, као ни доток свежег ваздуха. Вештачко осветљење постоји, али јачина светла није задовољавајућа. Хигијена просторија није задовољавајућа. Није примећена влага, али су зидови задрљани.

У просторији не постоји мокри чвор. Задржана лица се изводе у тоалет који користе и полицијски службеници, а који се налази поред дежурне службе полиције. Санитарни уређаји су у солидном стању, али је хигијена лоша.

УТВРЂЕНО

Просторија за задржавање у ПС Гроцка нису адекватно осветљене, проветрене. Хигијена просторије и санитарног чвора, који користе задржана лица није одговарајућа.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.⁷⁰

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу.⁷¹

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.⁷²

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.⁷³

Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у пристojном и чистом стању.⁷⁴

ПРЕПОРУКА

ПС Гроцка ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду проветрене и осветљене у довољној мери.

ПС Гроцка обавиће хигијенско кречење просторија и убудуће ће редовно одржавати хигијену унутар истих, као и хигијену мокрог чвора.

У просторији постоје грејна тела, односно радијатори заштићени металном плочом са рупама и загрејаност је добра.

⁷⁰ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁷¹ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁷² Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁷³ СРТ стандарди (2010) параграф 47

⁷⁴ СРТ стандарди (2010) параграф 47

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји, иако је просторија где бораве дежурни полицијски службеници доста удаљене од просторија за задржавање, а задржана лица су принуђена да дежурне полицијске службенике позивају махањем пред камером за видео надзор или лупањем у врата.

УТВРЂЕНО

У просторији за задржавање лица у ПС Гроцка није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника.

РАЗЛОЗИ

Полицијске ћелије које се налазе предалеко од канцеларије или видних места где се припадници полиције уобичајно налазе и нису опремљене никаквим средствима (нпр.систем позивања) који би омогућио задржаним лицима да привуку пажњу полицајца. Под таквим условима постоји велики ризик од различитих инцидената (нпр.насиље међу затвореницима, покушај самоубиства, пожари итд) на које се не би правовремено одговорило.⁷⁵

ПРЕПОРУКА

ПС Гроцка ће у просторији за полицијско задржавање инсталирати дугмад аларма за позивање дежурног полицијског службеника.

Просторија је покривене видео надзором. Видео запис се према наводима полицијских службеника чува трајно. Надзор се обавља на мониторима који су смештени у просторијама дежурног полицијског службеника, а употреба камера у просторијама је видно назначена са спољашње стране врата просторије.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ЧУКАРИЦА

Просторија за задржавање се налази у приземљу зграде полиције. Просторија је скоро реновирана према важећим стандардима.

У просторији се налазе два лежаја, односно дрвене клупе, које су опремљене са ћебадима која делују чисто.

⁷⁵ Дванаести општи извештај Европског комитета за спечавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 48.

У просторији постоје прозори који се отварају са спољашње стране, тако да је доток природне светлости и свежег ваздуха на задовољавајућем нивоу. Вештачко осветљење постоји и јачина светла је задовољавајућа.

Просторија је загрејана, чиста, сува, није примећена влага, а зидови су окречени.

У просторији постоји мокри чвор, који је зидом одељен од остатка просторије. Мокри чвор чини WC шоља са испирачем. Испирач је у равни зида, нема истурених делова који би могли представљати опасност од самоповређивања или који би могли бити лако оштећени. Такође, у просторији се налази и лавабо са текућом водом за пиће.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника постоји.

Просторија је покривена видео - аудио надзором. Видео запис се чува месец дана. Надзор се обавља на мониторима који су смештени у просторијама дежурног полицијског службеника. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена са спољашње стране улазних врата у заједнички ходник просторија и са спољашње стране врата просторије.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС РАКОВИЦА

Просторије за задржавање се налазе у приземљу зграде полиције. Како немају грејање, просторије се током зимског периода не користе, а лица се одводе у Управу или ПС Савски венац.

У обе просторије постоје дрвене клупе, који су опремљене ћебадима. Под је прекривен плочицама.

У просторијама не постоји прозор као ни доток природне светлости и свежег ваздуха. Није примећена влага, али су зидови запрљани. Вештачко осветљење постоји, али јачина светла није задовољавајућа.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Раковица немају адекватно ни природно ни вештачко осветљење, доток свежег ваздуха и грејање. Такође, зидовима су запрљани.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.⁷⁶

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу и могућност коришћења чисте постељине и покривача.⁷⁷

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.⁷⁸

Просторије за полицијско задржавање морају испуњавати одређене материјалне услове, између осталог оне морају бити примерено загрејане.⁷⁹

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.⁸⁰

Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у пристojном и чистом стању.⁸¹

ПРЕПОРУКА

ПС Раковица ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду довољно осветљене, да се у њима може читати без сметњи за вид, да буду проветрене и увешће грејање.

ПС Раковица ће извршити хигијенско кречење просторија и убудуће ће редовно одржавати хигијену унутар истих.

У просторијама не постоји мокри чвор, а тоалет који користе задржана лица налази се у близини просторија. У тоалету се налази лавабо са чесмом и чучавац. Мокри чвор је у запуштеном стању.

УТВРЂЕНО

Тоалет у ПС Раковица, који користе задржана лица је руиниран и јако лоше одржан.

РАЗЛОЗИ

Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у пристojном и чистом стању.⁸²

⁷⁶ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁷⁷ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁷⁸ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁷⁹ Извештај СРТ упућен Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁸⁰ СРТ стандарди (2010) параграф 47

⁸¹ СРТ стандарди (2010) параграф 47

⁸² СРТ стандарди (2010) параграф 47

ПРЕПОРУКА

Потребно је извршити неопходне адаптације тоалета у ПС Раковица, који користе задржана лица и редовно одржавати хигијену истог.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји, али према наводима полицијских службеника када се лица задржава онда увек неко од дежурних полицијских службеника седи у соби поред просторија за задржавање.

Обе просторије су покривене видео надзором. Надзор се обавља на мониторима који су смештени у просторијама дежурног полицијског службеника. Употреба камера у просторијама за задржавање је видно назначена на улазним вратима у заједнички ходник просторија и са спољашње стране врата просторија.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ВРАЧАР

У ПС Врачар постоје две просторије за задржавање. Просторије се налазе у сутерену станице. Просторије су загрејане, суве, одржаване, окречене, а хигијена је задовољавајућа.

У обе просторије се налазе дрвене клупе, које служе и као лежај, а задржана лица по задржавању добију чисту ћебад.

Иако у просторијама постоје прозори, доток природне светлости и свежег ваздуха није довољан. Јачина вештачког осветљења, такође, није задовољавајућа.

У просторији постоји мокри чвор, који је зидом одељен од остатка просторије. Мокри чвор чини чуचाвац са испирачем. Испирач је у равни зида, нема истурених делова који би могли представљати опасност од самоповређивања или који би могли бити лако оштећени. Мокри чвор је у одржаваном и чистом стању.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Врачар немају адекватно ни природно ни вештачко осветљење, као ни доток свежег ваздуха.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.⁸³

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу.⁸⁴

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор.⁸⁵

ПРЕПОРУКА

У ПС Врачар ће се побољшати систем природног и вештачког осветљења просторија за задржавање, тако да буду довољно осветљене да се у њима може читати без сметњи за вид, као и омогућити адекватан доток свежег ваздуха.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји иако су просторије у сутерену, а дежурна служба није у њеној непосредној близини. Просторије дежурне службе налазе се у приземљу зграде, а задржана лица су принуђена да дежурне полицијске службенике позивају махањем пред камером за видео надзор или лупањем у врата.

УТВРЂЕНО

У просторијама за задржавање лица у ПС Врачар није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника.

РАЗЛОЗИ

Полицијске ћелије које се налазе предалеко од канцеларија или радних места где се припадници полиције уобичајено налазе и које нису опремљене никаквим средствима (нпр. систем позивања) омогућавају притвореним особама да привуку пажњу полицајаца. Под таквим условима постоји велики ризик од различитих инцидената (насиље међу притвореницима; покушај самоубиства; пожари итд) на које се не би правовремено одговорило.⁸⁶

ПРЕПОРУКА

ПС Врачар ће у просторијама за полицијско задржавање инсталирати дугмат аларма за позивање дежурног полицијског службеника.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ВОЖДОВАЦ

У ПС Вождовац постоје четири просторије за задржавање које се налазе у приземљу станице. Просторије су суве, одржаване, окречене, а хигијена је углавном задовољавајућа.

У свим просторијама се налазе дрвене клупе, које служе као лежај, а задржана лица по задржавању добијају чисту ћебад.

⁸³ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁸⁴ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁸⁵ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁸⁶ XII Општи извештај Комитета против мучења (СРТ/Inf (2002) 15) параграф 48.

У три просторије постоји прозор, али доток природне светлости и свежег ваздуха није довољан. Вештачко осветљење постоји, чини га сијалица, заштићена рупичастом металном плочом и јачина светла није задовољавајућа. Ниједна од просторија нема грејно тело.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Вождовац нису у довољној мери осветљене (ни природним, ни вештачким светлом), а такође је недовољан и доток свежег ваздуха.

Ни у једној просторији за задржавање не постоји грејање.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.⁸⁷

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу.⁸⁸

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло.⁸⁹

Просторије за полицијско задржавање морају испуњавати одређене материјалне услове, између осталог оне морају бити примерено загрејане.⁹⁰

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.⁹¹

Задржана лица у просторијама за задржавање треба да имају приступ санитарном чвору у приступном и чистом стању.⁹²

ПРЕПОРУКА

ПС Вождовац ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду довољно осветљене и проветрене.

ПС Вождовац ће у просторијама за задржавање увести грејање.

⁸⁷ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁸⁸ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁸⁹ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

⁹⁰ Извештај СРТ упућен Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁹¹ СРТ стандарди (2010) параграф 47

⁹² СРТ стандарди (2010) параграф 47

У просторији не постоји мокри чвор. Задржана лица се одводе до тоалета који се налази у заједничком ходнику просторија, а стање мокрог чвора је на задовољавајућем нивоу.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји. Задржана лица су принуђена да дежурне полицијске службенике чије се канцеларије налазе у приземљу зграде полиције, позивају махањем пред камером за видео надзор или лупањем у врата.

УТВРЂЕНО

У просторијама за задржавање лица у ПС Вождовац није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника.

РАЗЛОЗИ

Полицијске ћелије које се налазе предалеко од канцеларија или радних места где се припадници полиције уобичајено налазе и које нису опремљене никаквим средствима (нпр. систем позивања) омогућавају притвореним особама да привуку пажњу полицајаца. Под таквим условима постоји велики ризик од различитих инцидената (насиље међу притвореницима; покушај самоубиства; пожари итд) на које се не би право време одговорило.⁹³

ПРЕПОРУКА

ПС Вождовац ће у просторијама за полицијско задржавање инсталирати дугмад аларма за позивање дежурног полицијског службеника.

Просторије су покривена видео надзором, а надзор се обавља на монитору који се налази у дежурној служби полиције. Видео запис се, према наводима полицијских службеника, чува месец дана. Употреба камера је видно назначена на спољашњој страни врата простора у којима се налазе просторије.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС БАРАЈЕВО

У ПС Барајево налазе се две просторије за задржавање. Димензије просторија су око 1,5м x 3,5м. Налазе се у приземљу зграде. Просторије су у руинираном стању, зидови су заплљани, а хигијена није задовољавајућа.

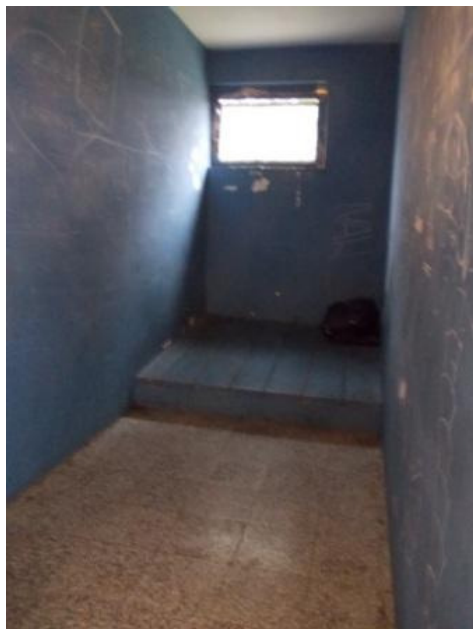
У обе просторије се налазе дрвене платформе, које служе и као лежај, а опремљене су са ћебадима која делују прљаво.

У просторијама постоје прозори, с тим да је у једној просторији прозорско стакло разбијено. Доток природне светлости није довољан. Вештачко осветљење постоји у обе просторије, али јачина светла није задовољавајућа. Просторије немају грејна тела.

У просторији не постоји мокри чвор. Задржана лица се изводе до тоалета који је у непосредној близини просторија и који делује одржавано и чисто.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји. Задржана лица су принуђена да дежурне полицијске службенике, позивају махањем пред камером за видео надзор или лупањем у врата.

⁹³ XII Општи извештај Комитета против мучења (CPT/Inf (2002) 15) параграф 48.

УТВРЂЕНО

Постојеће просторије за полицијско задржавање у ПС Барајево не испуњавају важеће стандарде.

РАЗЛОЗИ

Просторије за полицијско задржавање морају бити довољно простране. Морају имати најмање 7 квадратних метара ако су намењене за смештај једног лица, односно најмање 4 квадратна метра по особи ако су намењене за смештај више лица.⁹⁴

Размак између зидова просторије мора бити најмање 2 метра, висина од пода до плафона најмање 2,5 метра, а уколико су мањих димензија могу се користити само ако боравак у њима не траје дуже од неколико сати.⁹⁵

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.⁹⁶

ПРЕПОРУКА

У постојаћим просторијама за полицијско задржавање у ПС Барајево неће се спроводити полицијско задржавање.

У ПС Барајево ће се обезбедити посебна просторије за полицијско задржавање која испуњава важеће стандарде.

У просторијама постоји видео надзор, а обавештење о постојању истог налази се са спољашње стране врата просторија. Према наводима службених лица, видео записи се не чувају.

⁹⁴ CPT, Report to Serbia (2011), тач.31.ст. 2.

⁹⁵ CPT, Second General Report (1991), стр. 43.

⁹⁶ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – CPT (2002), параграф 47.

ПРОСТОРИЈЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКО ЗАДРЖАВАЊЕ У ПС ОБРЕНОВАЦ

У ПС Обреновац постоје три просторије за задржавање које се налазе у приземљу зграде. Просторије су у руинираном стању, неокречене и хигијена није задовољавајућа.

У све три просторије се налазе дрвене платформе, које служе као лежај, а опремљене су ћебадима, која делују прљаво.

Иако у све три просторије постоје прозори, доток природне светлости и свежег ваздуха није довољан. Такође, јачина вештачког осветљења није задовољавајућа. У просторијама не постоје грејна тела.

УТВРЂЕНО

Просторије за задржавање у ПС Обреновац нису у довољној мери природно и вештачки осветљене, нису довољно проветрене и немају грејна тела. Хигијена просторија није задовољавајућа, зидови су за прљани, а ћебад која се дају задржаним лицима делују прљаво.

РАЗЛОЗИ

Све просторије за задржавање морају да буду у довољној мери осветљене и са непосредним дотоком свежег ваздуха.⁹⁷

Све просторије у којима се врши полицијско задржавање морају имати приступ вештачком осветљењу и могућност коришћења чисте постелине и покривача.⁹⁸

Све полицијске ћелије треба да су чисте и да имају одговарајуће осветљење (нпр. довољно за читање, осим у време спавања); пожељно је да ћелије имају природно светло. Ћелије би требало да буду опремљене тако да се омогући одмор, а особама које преко ноћи морају бити задржане требало би обезбедити чисте душеке и ћебад.⁹⁹

Просторије за полицијско задржавање морају испуњавати одређене материјалне услове, између осталог оне морају бити примерено загрејане.¹⁰⁰

Просторије за задржавање морају бити чисте и одржаване, а хигијена у њима задовољавајућа.¹⁰¹

⁹⁷ Препорука СРТ упућена Влади Републике Србије (2011) године, параграф 31.

⁹⁸ Препорука упућена Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

⁹⁹ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања – СРТ (2002), параграф 47.

¹⁰⁰ Извештај СРТ упућен Влади Србије (2007) и (2011), параграф 36. и 31.

¹⁰¹ СРТ стандарди (2010) параграф 47

ПРЕПОРУКА

ПС Обреновац ће предузети одговарајуће мере како би се омогућило да просторије за задржавање буду довољно осветљене природном и вештачком светлошћу, проветрене и загрејане.

ПС Барајево ће извршити хигијенско кречење просторија и убудуће ће редовно одржавати хигијену унутар истих.

У просторији не постоји мокри чвор. Задржана лица се одводе до тоалета који у непосредној близини просторија и који се одржава у добром хигијенском стању.

Електрично звоно за позивање дежурних полицијских службеника не постоји, а просторија где бораве дежурни полицијски службеници су удаљене од просторија за задржавање. Задржана лица су принуђена да дежурне полицијске службенике, позивају махањем пред камером за видео надзор или лупањем у врата.

УТВРЂЕНО

У просторијама за задржавање лица у ПС Обреновац није установљен ефикасан систем који ће задржаном лицу омогућити да позове дежурног полицијског службеника.

РАЗЛОЗИ

Полицијске ћелије које се налазе предалеко од канцеларија или радних места где се припадници полиције уобичајено налазе и које нису опремљене никаквим средствима (нпр. систем позивања) омогућавају притвореним особама да привуку пажњу полицајаца. Под таквим условима постоји велики ризик од различитих инцидената (насиље међу притвореницима; покушај самоубиства; пожари итд) на које се не би правовремено одговорило.¹⁰²

ПРЕПОРУКА

ПС Обреновац ће у просторијама за полицијско задржавање инсталирати дугмад аларма за позивање дежурног полицијског службеника.

Просторије су покривене видео надзором, а надзор се обавља у просторијама дежурних полицијских службеника. Обавештење о видео надзору је видно истакнуто са спољашње стране улазних врата у простор где се налазе ове просторије. Према наводима службених лица, видео записи се чувају до месец дана.

1. 6. ПРОСТОРИЈЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ РАЗГОВОРА СА ГРАЂАНИМА

Разговори са грађанима се обављају у канцеларијама поступајућих службеника, односно не постоје посебне просторије за те намене. У ПС Савски венац у једној од канцеларија у којој се обављају ови разговори затечен је један недозвољен предмет. Овај предмет није био обележен, а полицијски службеници нису могли да објасне како се овај предмет нашао у њиховој канцеларији.

УТВРЂЕНО

У ПС Савски венац у једној од просторија у којој се обављају разговори са грађанима (у својству осумњиченог, грађанина или сведока) пронађен је један недозвољени предмет.

¹⁰² XII Општи извештај Комитета против мучења (CPT/Inf (2002) 15) параграф 48.

РАЗЛОЗИ

Да би се оповргле тврдње о недоличном поступању припадника полиције и ради отклањања потенцијалних извора опасности и за особље и за притворене особе, предмети који су одузети у циљу коришћења као доказног материјала треба да су увек прописно означени, заведени и да се чувају у просторији одређеној за ту намену. Сви други предмети горепоменуте врсте треба да се уклоне из полицијских просторија.¹⁰³

СРТ апелује на органе Републике Србије да предузму одлучне кораке како би се осигурало да се сви нестандартни предмети одмах уклоне из свих полицијских објеката у којима се лица могу држати или саслушавати. Сав доказни материјал који се односи на предмете у истрази обавезно мора бити на одговарајући начин обележен, евидентиран, одлаган и чуван у засебном складишном простору.¹⁰⁴

ПРЕПОРУКА

Из просторија за испитивање лица потребно је уклонити све предмете који не припадају стандардној канцеларијској опреми.

Иначе, предмети који се одузимају од приведених лица налазе се у посебним просторијама и уредно су обележени.

1. 7. ЗАЈЕДНИЧКЕ ПРЕПОРУКЕ

Простор за време на свежем ваздуху не постоји на нивоу целе Полицијске управе за град Београд.

УТВРЂЕНО

У седишту ПУ Београд и свим ПС у саставу Управе не постоји одређен простор за време на свежем ваздуху.

РАЗЛОЗИ

Лицу које је задржано више од 12 часова потребно је обезбедити и кретање.¹⁰⁵

Особе које се налазе у полицијском притвору дуже од 24 часа треба омогућити рекреацију на свежем ваздуху сваког дана, до оне мере до које је то могуће.¹⁰⁶

ПРЕПОРУКА

ПУ за град Београд предузеће одговарајуће мере и обезбедити посебан простор за боравак на свежем ваздуху задржаним лицима.

Противпожарни апарати углавном постоје по станицама, али не постоје упутства за поступање у случају пожара, као ни план евакуације.

УТВРЂЕНО

ПУ за град Београд и ПС у њеном саставу нису обезбеђене комплетним системом противпожарне заштите.

¹⁰³ Извод из 12. Општег извештаја [ЦПТ/Инф (2002) 15], став 39.

¹⁰⁴ ЦПТ, Србија 2011, став 15.

¹⁰⁵ Правилник о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“ , бр. 54/2006), члан 36. став 1.

¹⁰⁶ Дванаести општи извештај Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (2002), параграф 47. и Извештај СРТ упућен Влади Србије (2004) параграф 41.ст. 4.

РАЗЛОЗИ

Полицијски службеници одговорни су за безбедност задржаног лица од његовог смештања у простор за задржавање до његовог отпуштања.¹⁰⁷

Уређаји за откривање и јављање пожара морају се одржавати у исправном стању, у складу са техничким прописима и упутствима произвођача, а у циљу обезбеђивања њиховог сталног и несметаног функционисања.¹⁰⁸

Основна обука из области заштите од пожара организује се за све запослене.¹⁰⁹

ПРЕПОРУКА

ПУ за град Београд и ПС у њеном саставу ће унапредити систем противпожарене заштите тако што ће на одговарајућим видљивим местима у згради полицијских станица поставити план евакуације и упутство за поступање у случају пожара, а све у циљу заштите физичког интегритета задржаних лица.

У ПУ за град Београд и ПС у њеном саставу полицијски службеници нису обучени за пружање прве помоћи, а кутије са прибором за прву помоћ не постоје.

УТВРЂЕНО

У ПУ за град Београд и ПС у њеном саставу полицијски службеници нису обучени за пружање прве помоћи, а кутија са прибором за прву помоћ не постоји.

РАЗЛОЗИ

Свака установа дужна је да обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи.¹¹⁰

Полицијски службеник ће без одлагања пружити прву помоћ или обезбедити пружање лекарске помоћи видно повређеном лицу према коме су употребљена средства принуде. Помоћ ће се пружити, односно обезбедити и на захтев лица које је претходно помоћ одбило. Пружање лекарске помоћи понудиће и лицу на коме нема видљивих повреда.¹¹¹

ПРЕПОРУКА

ПУ за град Београд и ПС у њеном саставу ће организовати и спровести одговарајућу обуку полицијских службеника за пружање прве помоћи, и просторије обезбедити потребном кутијом са прибором за прву помоћ.

Током обиласка ПУ за град Београд уочено је да поједине станице у њеном саставу не чувају одређени временски период видео записе забележене камерама видео надзора.

¹⁰⁷ Правилник о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“, бр. 54/2006), члан 34. став 1.

¹⁰⁸ Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009), члан 43. став 1. и 2.

¹⁰⁹ Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009), члан 53.

¹¹⁰ Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005), члан 15. став 9.

¹¹¹ Правилник о техничким обележјима и начину употребе средстава принуде („Сл. гласник РС“, бр. 19/2007 и 112/2008), члан 3.

УТВРЂЕНО

У ПУ за град Београд није уједначена пракса времена чувања снимљеног материјала видео надзора, а у неким ПС се исти и не чува.

РАЗЛОЗИ

У контексту превенције и истраге случајева неадекватног поступања, потребно је обратити пажњу на бољу покривеност системима видео надзора, скупа са обезбеђењем заштите снимака и одговарајућом политиком архивирања забележеног/снимљеног материјала.¹¹²

ПРЕПОРУКА

ПУ за град Београд ће предузети потребне мере, како би се обезбедило да се видео записи чувају - архивирају у трајању не краћем од 30 дана, како у Полицијској управи, тако и у свим полицијским станицама у њеном саставу.

¹¹² Извештај Европског комитета за спречавање мучења о посети Србији 2011. године, тачка 37.